

Haninge
kommun

ENKLA MILJÖTIPS FÖR ETT RENARE VATTEN

Vi behöver din hjälp för ett renare vatten

När du vrider på kranen får du ett av världens bästa vatten i glaset. Det mesta av vattnet i Haninge kommun kommer från Mälaren och renas till dricksvatten i Norsborgs vattenverk i Stockholm, men kommunen har även egna vattenverk på Muskö, Dalarö och i Pålalmalm. Genom regelbundna kontroller av det producerade dricksvattnet säkerställer vi att du får ett rent vatten som uppfyller Livsmedelsverkets krav. Du använder dagligen cirka 200 liter vatten genom att spola, tvätta, diska med mera. När du är klar rinner det smutsiga vattnet genom ledningar till ett avloppsreningsverk, där vattnet renas innan det släpps ut i Östersjön. Det är viktigt att det inte finns skräp eller skadliga ämnen i vattnet när det kommer till avloppsreningsverket eftersom de kan vara svåra att rena bort.

DET ÄR LÄTT ATT GÖRA RÄTT

Vi jobbar hårt för att få till ett fungerande kretslopp. Restprodukter som blir kvar efter reningen av avloppsvattnet kan till exempel användas till gödning och produktion av energi, men utan din hjälp när vi inte hela vägen. Du kan göra mycket för att våra sjöar och hav ska fortsätta att vara rena och för att vi ska få en välmående natur. Den här broschyren ger enkla tips på vad du kan göra för att värna vårt vatten och vår natur.

Inget skräp i toan

BARA VATTEN, KISS, BAJS OCH TOALETTPAPPER I TOALETTEN

Många människor slänger allt möjligt i toaletten, till exempel cigaretter, tamponger, bindor och skräp. Spola bara ner kiss, bajs och toalettpapper i toaletten. Ingenting annat. Om du slänger skräp i toaletten kan du dessutom orsaka stopp i ditt avlopp eller i ledningssystemet vilket kan bli kostsamt att åtgärda.

SLÄNG SKRÄPET I PAPPERSKORGEN ELLER SOPTUNNAN

Varje vecka kommer det skräp tillsammans med vattnet till avloppsreningsverket helt i onödan. Om du slänger skräpet i en papperskorg eller soptunna kan det eldas upp i ett värmeverk och bli nyttig el och värme istället.

TIPS

Ha alltid en papperskorg i badrummet.

Häll inte ut matolja och fett i avloppet

Det kan bli stopp i avloppet om du häller ut matolja och fett i diskhon. Torka istället ur stekpannor och kastruller med hushållspapper och släng det i soporna.

Om du har använt frityrolja, häll den i en flaska, förslut och lämna till återvinningscentralen. Glöm inte att märka upp vad flaskan innehåller. Ett annat alternativ är att hälla mindre mängder fett i en använd mjölkförpackning, förslut sedan och lägg den i soporna.

TIPS

Ställ en flaska eller dunk under diskbänken där du kan fylla på med använd matolja.

Köp miljömärkt

Använd bara miljömärkt tvättmedel när du tvättar. Miljömärkt tvättmedel är bäst för naturen och det räcker dessutom till fler tvättar vilket innebär att det blir billigare i längden.

TIPS

Köp tvättmedel som har någon av de här symbolerna på paketet:

Dosera för mjukt vatten

I Haninge har vi mjukt vatten, dosera enligt den lägsta rekommendationen på paketet. Det tjänar både du och miljön på.

Dammsug innan du våttorkar

Dammsug alltid innan du våttorkar golvet. Dammsuger suger åt sig miljöfarliga ämnen från textilier, elektronikprodukter och byggmaterial med mera. Det är bättre att det hamnar i soporna än i avloppet. Om du vill använda rengöringsmedel räcker det ofta med såpa, diskmedel eller vanliga rengöringsmedel, som är miljömärkta.

TIPS

Använd mikrofiberdukar vid vanlig städning och rengöring, de finns även som moppar. Då behöver du inte använda rengöringsmedel alls.

TIPS

När du tar en paus från målning med vattenbaserad färg kan du lägga rollers och penslar i en plastpåse. Då behöver de inte rengöras mellan gångerna. Om du vill återanvända penslar och rollers stryker du av så mycket som möjligt av färgen på ett papper. De sista resterna kan du skölja av med vatten. Pappret lägger du i soporna.

Foto: Johnér Bildbyrå

Kemikalier till återvinningscentralen och överbliven medicin till ett apotek

LÄMNA FÄRG, LACKNAFTA OCH LIKANDE TILL ÅTERVINNINGSCENTRALEN

Håll inte ut färgrester, lacknafta eller andra starka kemikalier i avloppet. De är miljöfarliga och ska lämnas till en återvinningscentral där de tas om hand på rätt sätt.

LÄMNA ÖVERBLIVEN MEDICIN TILL ETT APOTEK

Har du gamla mediciner som du inte använder längre? Lämn dem till ett apotek. Du får inte spola ned dem i avloppet. Avloppsreningssystemen är inte byggda för att rena bort medicinrester.

ANVÄND INTE KADMIUMFÄRGER

Du som målar med konstnärsfärger, se till att du inte använder gula och röda nyanser som innehåller kadmium. Vill du veta mer om detta har Stockholm Vatten tagit fram broschyren *Måla utan att skada miljön*, som kan laddas ner på www.stockholmvatten.se

ÅTERVINNINGSCENTRALER I HANINGE KOMMUN

I Haninge kommun finns två stycken återvinningscentraler som tar emot farligt avfall. Den ena ligger i Jordbro företagspark på adressen Rörvägen 23 och den andra är en mobil återvinningsstation som ställs upp bredvid återvinningsstationen vid Kanalbron på Dalarö. Mer information om dessa återvinningscentraler och vilka datum den mobila centralen finns på Dalarö hittar du på SRV's hemsida; www.srvatervinning.se

Undvik produkter som är antibakteriellt behandlade

I dina träningskläder kan det finnas miljöfarliga ämnen, till exempel silver och triclosan, som är tillsatta bland annat för att förhindra dålig lukt. Ämnena är inte bara farliga för miljön utan också för oss människor. Tester visar att det mesta av de antibakteriella ämnena tvättas bort redan vid de första tvättningarna och sedan finns funktionen inte ens kvar i plagget. Helt onödigt med andra ord. Välj därför träningskläder och skor utan märkningen antibakteriellt, bakteriedödande eller anti-odour.

HYGIEN OCH SMINK

Ju mer smink, krämer och skönhetsprodukter du använder desto mer kemikalier utsätter du både din kropp och miljön för. Fundera på om du kan begränsa ditt användande och försök att rensa i badrumsskåpet.

UNDVIK TRICLOSAN OCH MIKROPLASTER

Triclosan kan förekomma i tandkräm, tvål, munskölj eller deodoranter. Läs på förpackningen för att undvika ämnena.

Många produkter innehåller mikroplaster. De är skadliga för vattenlevande organismer och kan inte rensas bort fullständigt i reningsverken. Mikroplaster kan dölja sig bakom ord som "microsphere", "sperules" eller "polyethylene, PE".

TIPS

Våga fråga! Som konsument har du rätt att få veta om varan du vill köpa innehåller kemikalier från EU:s kandidatlista över ämnen som kan ha allvarliga effekter på människors hälsa eller på miljön. Butiken måste ge dig svar inom 45 dagar.

Tvätta bilen på rätt sätt

Det bästa alternativet är att tvätta bilen i en automattvätt eller gör-det-själv-hall. Där finns oljeavskiljare och annan reningsutrustning som hindrar oljerester, tungmetaller, föroreningar och kemikalier från att rinna ut i naturen.

Om du måste tvätta bilen hemma ska du undvika att stå på gatan eller garageuppfarten. Ställ istället bilen på en gräsmatta eller grusplan. Marken kan till viss del fånga upp föroreningar och bryta ner dem. Glöm inte att använda bilvårdsprodukter som är miljömärkta. Och när du byter olja och glykol, kom ihåg att lämna resterna till återvinningscentralen.

TIPS

Välj en miljömärkt biltvätt om det finns en sådan i närheten.

VÄRNA VATTENMILJÖN SOM BÅTÄGARE

Du som båtägare kan göra aktiva val för att inte påverka vattenmiljön. Tänk på att välja miljömärkta båtvårds- och rengöringsmedel. Att dessutom köpa en bränslesnål motor och köra på alkylatbensin är ytterligare sätt att ta ansvar för vattenmiljön. Töm toalettens tank på hamnens mottagningsstation. Om båten har kemisk toalett kan du tömma tanken i land.

TIPS

Att tvätta båtbottnen regelbundet är mer skonstamt för miljön än att måla den.

Miljögifter som skadar

Minska användningen av miljögifter i samhället och bidra till en bättre vattenmiljö med levande sjöar och hav som vi kan bada och fiska i. Lär dig namnen på ämnen som du bör undvika.

Nonylfenol är en nedbrytningsprodukt av nonylfenoltoxilater som främst finns i importerade textilier. Ämnet är giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i miljön och är hormonstörande.

Bromerade flamskyddsmedel är en stor grupp ämnen som kan ingå i elektronik, möbler, textilier (dock inte kläder), byggmaterial och skumplast. Ämnena avdunstar från produkterna och ansamlas bland annat i damm. Flera bromerade flamskyddsmedel är idag förbjudna, men många används fortfarande. Vissa är mycket giftiga för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i miljön. En del är giftiga och kan skada fortplantningsförmågan.

Ftalater mjukgör PVC-plast i byggmaterial, elektriska kablar, förpackningar, leksaker med mera. Används även i färg, gummi-produkter, lim och textilier. Det finns många olika ftalater, till exempel DEHP, DBP, BBP, DINP, DNOP, DIDP, varav flera numera är förbjudna i leksaker och barnvårdsartiklar. En del ftalater kan skada fortplantningsförmågan och har hormonstörande effekter. De kan också ha samband med sjukdomar som astma och diabetes.

Triclosan kan finnas som antibakteriell tillsats i vissa tandkrämer, deodoranter, tvålar och sportkläder. Ämnet är giftigt för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i miljön. Misstänks kunna bidra till ökad antibiotikaresistens.

Silver förekommer i kläder, klädimpregnering, skor, kylskåp, disk- och tvättmaskiner samt allehanda byggprodukter som anges som antibakteriella. Mycket giftig för vatten- och jordlevande organismer. Misstänks kunna bidra till ökad antibiotikaresistens.

Högfluorerande ämnen är en grupp ämnen som består av mycket svårnedbrytbara ämnen som PFOS och PFOA. De används som vatten- och smutsavvisande impregnering i arbets- och fritidskläder, skor och möbler. De finns också i skidvalla, impregneringsmedel, golvpolsk och släckskum. Förutom fluorerade ämnen kan ämnesgruppen kallas fluorkarbonater, fluororganiska ämnen, perfluorföreningar, polyfluorerade ämnen etc. De skadar fortplantningen och orsakar sannolikt cancer.

TACK FÖR ATT DU HJÄLPER OSS
ATT TA HAND OM VÅRT VATTEN!

Vi på Haninge kommuns avdelning för vatten och avlopp har i uppdrag att driva och utveckla VA-verksamheten för att leverera hållbara tjänster till dagens och framtidens kunder i Haninge. Detta gör vi genom att ta långsiktiga beslut som lever upp till dagens miljökrav och bidrar till ett hållbart kretslopp.

Foto: Erik Wijnbladh/Haninge kommun

